

Gdy ktoś wykorzysta moją nieuwagę

WIEDZA W PIGUŁCE

Nasze dane osobowe są dobrem, które warto chronić. Współcześnie na każdym kroku rozmaici usługodawcy zachęcają nas do ich swobodnego udostępniania. Nie pomni konsekwencji, często godzimy się na to bez zastanowienia.

Tymczasem udostępnianie dużej ilości informacji o nas może być wykorzystywane przeciwko nam. Poważne konsekwencje może mieć podszywanie się, a więc kradzież tożsamości. Często przyświeca jej chęć kompromitacji lub wyśmiania. To jedno z oblicz cyberbullyingu. Twórcy fałszywych profili na portalach społecznościowych często wykorzystują je do różnych moralnie wątpliwych działań, co stawia poszkodowaną osobę w bardzo negatywnym świetle.

Jeśli zauważysz, że ktoś podszywa się pod ciebie:

- zgłoś to niezwłocznie do administratora strony i zażądaj odpowiednich kroków (np. usunięcia profilu);
- opowiedz o tym swoim przyjaciołom, rodzinie i wychowawcom – poproś o wsparcie w walce z podszywającą się osobą;
- staraj się uprzedzać możliwe działania gnębieli. Jeśli domyślasz się, że ktoś podpisany twoim imieniem i nazwiskiem może np. obrazić w internecie nauczyciela, lepiej poinformuj go o tym problemie. W wypadku, gdy do tego dojdzie, będziesz w dużo lepszej sytuacji, niż jeśli tego nie zrobisz.

Podszywanie się może być też wykorzystywane do celów przestępczych, np. wyłudzeń czy kradzieży. Podszywanie się pod członka rodziny sprawia, że potencjalna ofiara staje się ufniejsza i wprost podaje potrzebne informacje lub wykonuje pożądane działania (np. przelew na wskazane konto).

Udostępnianie naszych danych na portalach społecznościowych to nie jedyne działanie, które powinniśmy kontrolować. Zwykle, aby w pełni korzystać z rozmaitych usług internetowych, należy założyć konto i podać nasze dane. Często, jeśli zależy nam na danej usłudze, jest to tzw. zło konieczne. Warto jednak pamiętać, że mamy prawo się wycofać z korzystania z tej usługi oraz unieważnić zgodę na wykorzystywanie naszych danych. Żaden usługodawca nie ma również prawa przekazywania naszych danych innym osobom bez naszej zgody.

Dane osobowe każdego obywatela Polski są chronione dzięki ustawie o ochronie danych osobowych. Powołała ona do życia specjalny organ, który stoi na ich straży – Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, GIODO.

Jeśli staniemy się ofiarami wykorzystania naszych danych lub wizerunku wbrew naszej woli, rozważmy podjęcie oficjalnych kroków. Zgłoszenie się do GIODO jest ostatecznością – wcześniej powinniśmy zainterweniować u administratora danych i zażądać, aby nie przechowywał dłużej naszych danych.

Niestety, w przypadku wielu naruszeń naszych praw zakres działania GIODO jest zbyt ograniczony. Internet jest medium międzynarodowym, a władza określonych instytucji ma zasięg nieprzekraczający granic terytorium kraju. Jeśli siedziba lub serwery firmy, która narusza nasze prawa, są w innym państwie, będzie nam dużo trudniej ubiegać się o nasze prawa.

Dlatego też lepiej zapobiegać możliwym nadużyciom, niż mierzyć się z konsekwencjami nadużyć. Dbaj swoje dane i udostępniaj je w sposób przemyślany.

SŁOWNICZEK

- **cyberbullying**: (inaczej: cyberprzemoc, agresja elektroniczna) zachowania agresywne i przemoc, dokonywane za pośrednictwem mediów telekomunikacyjnych, zwłaszcza Internetu. Może przybierać formę: prześladowania, zastraszania, uporczywego wyśmiewania się i złośliwości, stalkingu itd.
- **GIODO**: Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych. Organ powołany w celu ochrony danych osobowych. Do jego zadań należy m.in. kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami prawa oraz rozpatrywanie skarg w sprawach ich łamania. Jest powoływany na czteroletnią kadencję przez Sejm RP za zgodą Senatu.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: Szymon Wójcik. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/gdy-ktos-wykorzysta-moja-nieuwaznosc/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu "Cybernauci - kompleksowy projekt kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci", finansowanego ze środków Ministra Edukacji Narodowej.

Podstawa programowa:

Informatyka, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem, wykorzystanie sieci komputerowej; komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

V. Ocena zagrożeń i ograniczeń, docenianie społecznych aspektów rozwoju i zastosowań informatyki.